

Professionele Master
Fysiotherapie in de
Geriatric
SOMT - Stichting Opleidingen
Musculoskeletale Therapie

28 Maart 2014

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Profiel instelling	7
3.3	Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	9
4.1	Beoogde eindkwalificaties	9
4.2	Programma	11
4.3	Personeel	17
4.4	Voorzieningen	20
4.5	Kwaliteitszorg	22
4.6	Toetsing	25
4.7	Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	27
4.8	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	27
5	Overzicht oordelen	28
	Bijlage 1: Samenstelling panel	29
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	31
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	33
	Bijlage 4: Concentrische opbouw leerlijnen	34
	Bijlage 5: Eindkwalificaties van de opleiding	35
	Bijlage 6: Lijst met afkortingen	37

1 Samenvattend advies

Op 9 september 2013 heeft de NVAO een panel ingesteld voor de Uitgebreide toets nieuwe opleiding van de professionele masteropleiding Fysiotherapie in de Geriatrie aan de Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie (SOMT) in Amersfoort. De nieuwe driejarige deeltijdse opleiding is bedoeld voor afgestudeerde bachelors in de fysiotherapie die zich verder willen specialiseren in de fysiotherapie in de geriatrie. De opleiding is gestart in september 2011. Dit betekent dat bij accreditatie door de NVAO een eerste cohort studenten in september 2014 een diploma zou kunnen ontvangen van een geaccrediteerde opleiding.

Doelstellingen en eindtermen zijn toegespitst op fysiotherapie in de geriatrie. De eindkwalificaties komen overeen met het vigerende beroepscompetentieprofiel (BCP), zijn afgestemd met het beroepenveld, en met de aangeboden modules kunnen studenten de eindkwalificaties bereiken. Het panel waardeert het dat SOMT tracht om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de informatie die al bekend is over het vernieuwde BCP dat er op korte termijn aan komt. De ontwikkeling van basisvaardigheden betreffende wetenschappelijk onderzoek wordt op verschillende manieren in het onderwijsprogramma gestimuleerd en gewaarborgd. Het inhoudelijk samenhangende programma heeft verbanden met het beroepenveld.

Het didactisch concept past bij dit programma en sluit aan bij het niveau van de instromende student, de afgestudeerd bachelor fysiotherapie. Het programma kan in drie jaar worden doorlopen. Hoewel dit niet vereist is, impliceert het didactisch concept dat de student op structurele wijze patiëntencontact heeft, in de regel door werkzaam te zijn als fysiotherapeut in de ouderenzorg of voldoende contacten met oudere cliënten en patiënten. Het personeelsbeleid is naar behoren ontwikkeld. Het panel spreekt grote waardering uit voor de kwaliteit en de kwalificaties van de docenten. Ook de studenten zijn tevreden over hun docenten. Het huidige personeelsbestand is toereikend voor de realisatie van het programma.

De onderwijsruimten zien er goed uit en de uitrusting is adequaat. Studenten zijn tevreden over de begeleiding. De communicatie met de studenten en de informatievoorziening leken initieel aandachtspunten, maar lijken inmiddels een verbetertraject te hebben doorlopen. Hoewel het tot dan toe functionerende SOMT-brede kwaliteitssysteem als voldoende is beoordeeld door de NVAO tijdens visitaties ten behoeve van (her)accreditatie, heeft het panel de indruk gekregen dat de kwaliteitszorg nog verdere ontwikkeling behoeft. Met instemming heeft het panel dan ook vernomen dat binnen SOMT in 2012 een verbetertraject is gestart met als doel op termijn instellingsaccreditatie aan te vragen. De plannen om onder andere een kwaliteitshandboek op te stellen, zijn veelbelovend. De Examencommissie functioneert in de huidige samenstelling en opzet nog maar een jaar, speelt thans vooral een formele rol, en verdient een betere inbedding in de opleiding. De toetsen en de uitgeschreven toetscriteria zijn in orde en voldoen aan de basiskwaliteit. Het onderzoeksverslag wordt door twee docenten beoordeeld, SOMT hanteert hierbij het vier-ogen-principe, hetgeen in lijn is met de kwaliteitswaarborgen die bij een dergelijk type examen mogen worden verwacht. De kwaliteit van toetsen en de organisatie ervan wordt voldoende bewaakt door het Hoofd onderwijs, in samenspraak met het Opleidingshoofd.

De volgende punten verdienen nadere aandacht. De opleiding gaat uit van zeven competentiegebieden in de geriatrie geïnspireerd op het Physician Competency Framework, de CanMEDS 2005. Het panel merkt echter op dat niet alle rollen evenveel aandacht

krijgen. Er zou hierbij naar evenwichtigheid gestreefd moeten worden, òf naar specialisatie in één of meer rollen. In het laatste geval zou, bij een flexibeler studieprogramma, de student zelf kunnen kiezen voor meer nadruk op één of op enkele rollen. Als voorwaarde voor de instroom zou gesteld moeten worden dat de student op structurele wijze contact met patiënten heeft. Het welslagen binnen de opleiding is quasi expliciet gekoppeld aan dit contact en het lijkt derhalve motiveerbaar en verifieerbaar voor de buitenwereld dit als vereiste in te bouwen.

De communicatie naar de studenten toe is verbeterd, maar blijft een punt van aandacht. Het werkveld zou op meer structurele wijze bij kwaliteitszorg en curriculumontwikkeling moeten worden betrokken.

Ook zou het systeem van studietijdmeting verder moeten worden uitgewerkt met speciale aandacht voor de omgang met het beperkte aantal contacturen en de behoefte dit eventueel uit te breiden. *Tevens is het aan te bevelen niet alleen retrospectief studietijdmetingen uit te voeren, maar ook een prospectief systeem van synchrone metingen te installeren daar deze vaak correcter fluctuaties aan het licht brengen, toelaten de totale belasting betrouwbaarder in te schatten en onderlinge verhoudingen tussen vakken in de tijd beter in kaart te brengen.*

De opleiding is op de hoogte van bovenstaande verbeter- en aandachtspunten en gaf tijdens het bezoek aan dat zij deze elementen zal meenemen bij de verdere ontwikkeling van het programma.

Het panel heeft een opleiding bezocht waar gekwalificeerd en enthousiast personeel een programma aanbiedt dat van behoorlijke kwaliteit is en aan alle standaarden voldoet van het Toetsingskader. Daarom adviseert het panel de NVAO om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe professionele masteropleiding Fysiotherapie in de Geriatrie van SOMT in Amersfoort.

Het panel heeft geconstateerd dat de naam van de opleiding, Fysiotherapie in de Geriatrie, de lading dekt en dat deze opleiding past binnen de sector Gezondheidszorg van het CROHO.

Den Haag, 28 maart 2014

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-master Fysiotherapie in de Geriatrie van de Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie (SOMT) te Amersfoort,

Drs. Duco C. Duchateau MBA
(voorzitter)

Jan Willem Meijer
(secretaris)

2 Werkwijze panel

Bij brief van 5 juli 2013 heeft de heer Willy Smeets, Algemeen directeur van de Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie (SOMT), bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' ingediend voor de professionele master opleiding Fysiotherapie in de Geriatrie (MFG). Bij deze aanvraag is een informatiedossier gevoegd.

Na screening op de ontvankelijkheid van de aanvraag heeft de NVAO in zijn vergadering van 9 september 2013 het volgende panel ingesteld:

- Drs. Duco C. Duchateau MBA, directeur van LSJ Medisch Projectbureau, voorzitter;
- Prof. dr. Dirk Cambier, voorzitter vakgroep Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie aan de Universiteit Gent;
- Ingrid van de Kamp-Hofman, werkzaam in de 1ste lijnsgezondheidszorg als geriatisch Fysiotherapeut. Voorgedragen door de NVFG van de KNGF;
- Jerry Snellink, student bestuurskunde aan de Universiteit Leiden, Campus Den Haag, student-lid.

Voor de goede orde zij vermeld dat aanvankelijk prof. dr. C.P. (Cees) van der Schans, lector Transparante Zorgverlening aan de Hanzehogeschool, tot voorzitter was benoemd. In december 2013 heeft de heer Van der Schans zich echter teruggetrokken als voorzitter. Het bestuur van de NVAO heeft vervolgens de heer Duchateau bereid gevonden op te treden als technisch voorzitter.

Het panel werd bijgestaan door procescoördinator Niek Pronk, beleidsmedewerker NVAO, en extern secretaris Jan Willem Meijer. Een kort CV van de panelleden is opgenomen in bijlage 1 bij dit advies.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de Uitgebreide Toets Nieuwe Opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr. 21523) in acht genomen, zoals beschreven in de NVAO publicatie van 22 november 2011. De beoordeling is opgebouwd rond zeven vragen: (1) Wat beoogt de opleiding? (2) Met welk programma? (3) Met welk personeel? (4) Met welke voorzieningen? (5) Hoe wordt de kwaliteit geborgd? (6) Hoe wil de opleiding dit toetsen? (7) Zijn er voldoende financiële middelen? Deze zeven vragen zijn vertaald in 16 standaarden.

Het panel heeft, na bestudering van het door SOMT ingediende informatiedossier, op 27 november 2013 een voorbespreking gehouden in Utrecht. Dit vooroverleg bestond uit een gedachtewisseling over de eerste bevindingen van de panelleden op basis van het informatiedossier, het inventariseren van vragen aan de opleiding en de voorbereiding van het bezoek aan SOMT in Amersfoort.

Het overleg resulteerde in een aantal verzoeken aan SOMT: een schriftelijk antwoord op een dertiental vragen en toegang tot de elektronische leeromgeving voorafgaand aan het locatiebezoek, alsook een rondleiding ter plaatse en een reeks documenten ter inzage tijdens het bezoek. SOMT heeft alle vragen van het panel tijdig en correct behandeld. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft bestudeerd.

Op 3 februari 2014 hebben coördinator en secretaris te Utrecht met voorzitter Duchateau de bij het panel opgekomen vragen over de nieuwe opleiding doorgenomen, alsmede de antwoorden van SOMT op de vragen die eerder schriftelijk waren toegestuurd.

Aan de vooravond van het locatiebezoek heeft het panel de aanvullende informatie besproken en de individuele gespreksronden voorbereid. Het bezoek aan de opleiding zelf heeft op 11 februari 2014 plaatsgevonden en daarbij heeft het panel in verschillende sessies zich nader over de nieuwe opleiding laten voorlichten. Bijlage 2 bij dit advies biedt een overzicht van het programma.

Na afloop van de gesprekken heeft het panel de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies, die op het einde van het bezoek door de voorzitter kort werden teruggekoppeld naar de opleiding. Het panel heeft zich in haar oordelen laten leiden door de vraag of de master Fysiotherapie in de Geriatrie de basiskwaliteit aanbiedt die in (inter)nationaal perspectief redelijkerwijs mag verwacht worden van een dergelijke professionele masteropleiding.

De secretaris heeft op basis van de overwegingen en conclusies een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de definitieve tekst is vastgesteld door de voorzitter. Het concept is aan de instelling voorgelegd met het verzoek feitelijke onjuistheden te corrigeren. Op grond van de ingekomen reactie heeft het panel nog enkele wijzigingen in de tekst aangebracht.

Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en het in definitieve vorm op 28 maart 2014 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie (SOMT)
Opleiding:	professionele master (hbo-ma) Fysiotherapie in de Geriatrie (MFG)
Variant:	driejarige deeltijdse opleiding
Afstudeerrichtingen:	niet van toepassing
Locatie:	Amersfoort
Studieomvang (ECTS):	90 EC
Sector:	gezondheidszorg

3.2 Profiel instelling

SOMT is een particulier, niet gesubsidieerd opleidingsinstituut met meer dan 40 jaar ervaring in de opleiding tot manueel therapeut, een specialisme in de fysiotherapie. SOMT biedt masteronderwijs aan op het gebied van bewegingsgerelateerde klachten. De 3-jarige Master Fysiotherapie in de Geriatrie is één van de vijf Masteropleidingen van SOMT. De andere opleidingen zijn: de 3-jarige Master Manuele Therapie, de 3-jarige Master Bekkenfysiotherapie, de 3-jarige Master Sportfysiotherapie en de 2-jarige Verkorte Masteropleidingen Manuele Therapie, Bekkenfysiotherapie en Sportfysiotherapie. De 3-jarige Masteropleidingen van SOMT bieden bachelor fysiotherapeuten de mogelijkheid zich te bekwamen tot gespecialiseerde professionals op het niveau van het Europees Kwalificatie Kader 7 (EKK 7).

Het onderwijs aan SOMT wordt ondersteund door onderzoek in samenwerking met universiteiten in Nederland en Vlaanderen, in het bijzonder met de VUB. SOMT is van mening dat integratie van wetenschappelijke kennis en een innovatieve, praktijkgerichte leeromgeving integraal deel dienen uit te maken van onderhavig masterprogramma.

3.3 Profiel opleiding

Fysiotherapie in de geriatrie is een erkend specialisme binnen de fysiotherapie. Karakteristiek binnen de fysiotherapie in de geriatrie is dat de behandeldoelstellingen minder gericht zijn op het beïnvloeden van stoornissen in functies of anatomische eigenschappen, maar veel meer op (fysieke) beperkingen in activiteiten en participatieproblemen. Kenmerkend is dat preventiebeleid een aparte plaats krijgt binnen de gehanteerde beroepsrollen.

Afgestudeerden stromen uit (of terug) naar het specifieke werkveld van de fysiotherapie in de geriatrie. Oudere cliënten en geriatrie patiënten zijn vaak thuiswonend, verblijven in residentiële centra of zijn opgenomen op de geriatrie afdeling van een ziekenhuis. Het werkveld van de fysiotherapeut met een specialisatie in de geriatrie bevindt zich dan ook enerzijds in de extramurale zorg waar, om de zelfredzaamheid te bevorderen, het activeren en ondersteunen van ouderen centraal staat. Anderzijds zijn er de residentiële centra en de klinische setting, waar patiënten verblijven met meer complexe gezondheids-profielen en behoeften. De gezondheidszorg voor ouderen beschikt zodoende over geheel eigen zorgnetwerken en zorgketens op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Daarnaast kunnen ook beleidsondersteuning van zorginstellingen, de overheid of ziektekosten- verzekeraars gaan behoren tot het werkveld van de Master Fysiotherapie in de Geriatrie (MFG), omdat de afgestudeerde MFG ook in staat is, in de rol van adviseur en professional, een

gefundeerde mening te vormen over het vergrijzingsvraagstuk op macro- en mesoniveau in aanvulling op zijn rol als specialist en beroepsontwikkelaar op microniveau in de eigen behandelsetting.

Sinds september 2011 biedt SOMT de master Fysiotherapie in de Geriatrie aan. De opleiding wordt nu voor accreditatie ingediend bij de NVAO zodat bij een positief resultaat de eerste cohorten studenten een diploma zouden kunnen ontvangen van een geaccrediteerde opleiding.

De MFG is een professionele master opleiding waartoe een door de Nederlandse overheid erkend bachelorsdiploma fysiotherapie toegang geeft. Formeel geeft thans ook een door de Nederlandse overheid erkend diploma geneeskunde toegang tot de opleiding. (Zie ook paragraaf 4.2.4) De eindkwalificaties van de MFG zijn beschreven in bijlage 5.

De opleiding is niet uniek in Nederland: drie andere instellingen voor hoger onderwijs bieden een vergelijkbare master aan, te weten: Avans+ te Breda (4-jarige Master Geriatriefysiotherapie, 67 EC), de Hogeschool Utrecht te Utrecht (3-jarige Master Geriatriefysiotherapie, 90 EC) en de Hogeschool Leiden te Leiden (3-jarige Master Fysiotherapie/ Oefentherapie bij mensen met chronische ziekten met uitstroomvariant Geriatrie, 75 EC).

4 Opleidingsbeoordeling

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De behoefte aan fysiotherapeuten die beschikken over specifieke competenties binnen het domein van de geriatrie wordt ingegeven door de toenemende vergrijzing en de daaraan gekoppelde behoefte aan gespecialiseerde zorgverleners.

Fysiotherapie in de geriatrie is een erkend specialisme binnen de fysiotherapie. Het eerste beroeps-competentieprofiel Geriatriefysiotherapeut werd door de Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Geriatrie (NVFG), als lidvereniging van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF), gepubliceerd in 2007.

De opleiding situeert de eindkwalificaties van de Master Fysiotherapie in de Geriatrie op zeven competentiegebieden, afgeleid van de competenties en rollen zoals omschreven in het CanMEDS 2005 Physician Competency Framework:

- De MFG als hulpverlener/behandelaar
- De MFG als educator/coach
- De MFG binnen een multidisciplinair team
- De MFG als deelnemer aan beleid voor ouderen en beheer/bestuur van voorzieningen voor ouderen
- De MFG als consultant, voorlichter en preventiewerker
- De MFG als wetenschapper en beroepsontwikkelaar
- De MFG als verantwoordelijk professional binnen de maatschappij en het domein van de Geriatrie.

De eindkwalificaties zijn tevens geïnspireerd op verschillende (inter)nationale competentieprofielen, in het bijzonder van de Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Geriatrie (NVFG) (BCP, 2007) en de Vrije Universiteit Brussel (BCP Master of Science in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie afstudeerrichting REVAKI bij ouderen, 2011). De zeven competentiegebieden zijn steeds gerelateerd aan een van de vier beroepsrollen uit het beroepscompetentieprofiel Geriatriefysiotherapeut (NVFG, 2007). Met de keuze voor het CanMEDS Framework wenst SOMT vooruit te lopen op de herziening van het beroepscompetentieprofiel Geriatriefysiotherapeut door de NVFG die op het moment van de accreditatieaanvraag gaande is en ditzelfde kader aan de orde zal komen. In een figuur van het Informatiedossier wordt de relatie weergegeven tussen enerzijds de rollen en competentiegebieden uit het CanMEDS Framework en de rollen uit het BCP van de NVFG en anderzijds de vertaalslag hieruit door SOMT naar de invulling van de zeven competentiegebieden voor het specifieke domein van de fysiotherapie in de geriatrie. Met deze door SOMT ingevulde zeven competentiegebieden heeft de concrete invulling van eindkwalificaties voor de opleiding plaatsgevonden. Een overzicht van de eindkwalificaties van de opleiding per competentiegebied is terug te vinden in Bijlage 5.

SOMT heeft ervoor gekozen om het masterniveau niet te beschrijven aan de hand van de Dublin descriptor, maar aan de hand van het Europees Kwalificatiekader (EKK), dat toelaat kennis, vaardigheden en competenties concreter te specificeren en uit te werken voor met name de specialistenrol die voor de HBO-Master in de fysiotherapie zo kenmerkend is.

Het kwalificatiekader van de Europese ruimte voor hoger onderwijs voorziet in cyclusedescriptoren. Elke cyclusedescriptor geeft een algemene beschrijving van typische verwachtingen omtrent resultaten en vermogens aan het einde van die cyclus.

De descriptor voor de eerste cyclus in het kwalificatiekader van de Europese ruimte voor hoger onderwijs, zoals overeengekomen door de ministers bevoegd voor hoger onderwijs tijdens hun vergadering in Bergen in mei 2005 in het kader van het Bolognaproces, stemt overeen met de leerresultaten voor EKK niveau 6.

De descriptor voor de tweede cyclus in het kwalificatiekader van de Europese ruimte voor hoger onderwijs, zoals overeengekomen door de ministers bevoegd voor hoger onderwijs tijdens hun vergadering in Bergen in mei 2005 in het kader van het Bolognaproces, stemt overeen met de leerresultaten voor EKK niveau 7.

Het EKK is volledig compatibel met het kwalificatiekader van de Europese ruimte voor hoger onderwijs, dat in de context van het Bolognaproces is ontwikkeld. Meer bepaald verwijzen de EKK-descriptoren op de niveaus 5 tot 8 naar de in het kader van het Bolognaproces overeengekomen descriptoren voor het hoger onderwijs.

In het Nederlands Kwalificatieraamwerk Hoger Onderwijs is de HBO-Master gedefinieerd als overeenkomend met een niveau tussen EKK6 en EKK7. Met de bedoeling om de opleiding binnen een Europees referentiekader te beschrijven, is EKK 7 gehanteerd in het uitwerken van Standaard 1.

SOMT heeft als uitgangspunt om haar HBO-Masters te positioneren dicht tegen EKK 7 niveau, met ruim voldoende zwaarte in academisch eindniveau en nadrukkelijk ook met behoud van de gerichtheid op de specialistische beroepspraktijk. Het panel heeft in antwoord op zijn tevoren toegestuurde vragen vernomen dat SOMT met haar masteropleidingen op afzienbare termijn wil evolueren van HBO-Masterniveau richting universitair Masterniveau. Het niveau van onderzoek zal daarmee ook richting MSc-niveau verschuiven, met een grotere mate van zelfstandigheid in de participatie van studenten in wetenschappelijk onderzoek.

Overwegingen

Het informatiedossier geeft een helder overzicht van zowel de kennis als de vaardigheden die kenmerkend zijn voor het onderhavige beroepsdomein.

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de nieuwe opleiding MFG voldoen aan de eisen die worden gesteld op het vlak van een professionele masteropleiding: zowel voor wat betreft het niveau als de oriëntatie van de opleiding. Het panel heeft tevoren nog informatie gevraagd over het niet-hanteren van de Dublindescriptoren en acht de reactie van SOMT bevredigend, ook al impliceert het protocol van de NVAO in feite een beschrijving in termen van de Dublindescriptoren. Het panel heeft begrip voor de keuze voor het aangeven van het niveau in termen van het Europees Kwalificatiekader (EKK), hetgeen ook is overgenomen vanuit het hernieuwde BCP, hoewel enige toelichting hierbij in het informatiedossier verhelderend had kunnen zijn.

Met de bovengenoemde competentieprofielen is er sprake van internationale verankering die volgens het panel bevestigt dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding voldoen aan de internationale eisen.

Het panel heeft begrepen dat SOMT al rekening heeft gehouden, voor zover mogelijk, met de komende herziening van het beroepscompetentieprofiel Geriatriefysiotherapeut door de NVFG. Het panel adviseert de SOMT ook goed de vinger aan de pols te houden met betrekking tot de revisie van het beroepscompetentieprofiel en de opleidingsdoelen te spiegelen aan het nieuwe BCP zodra dit wordt gepubliceerd.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Het merendeel van de (gast)docenten heeft ruime en actuele ervaring binnen het klinisch werkveld van de ouderenzorg en/of de fysiotherapie in de geriatrie. De klinische expertise van de docenten stimuleert de studenten MFG in opleiding (MFG's i.o.) om het geleerde in de praktijk te implementeren. Dit sluit aan bij een van de uitgangspunten van SOMT dat haar onderwijs wordt gestuurd door vragen en problemen uit de klinische praktijk van de Master i.o. en dat de door hem/haar verworven kennis en vaardigheden direct weer implementeerbaar zijn in die praktijk. Voorts zijn vrijwel alle (gast)docenten academisch geschoold, veelal gepromoveerd en/of ze bekleden een hoogleraarschap. Hierdoor zijn zij in staat een kritische, praktijkgerichte attitude over te brengen op de studenten. Deze profiteren hiervan doordat zij voortdurend worden gestimuleerd om zelfstandig oplossingen te vinden voor steeds complexere problemen en om hierbij gebruik te maken van actuele wetenschappelijke kennis.

Tijdens de Beroepsoriëntatie in de Competentieerlijn ontwikkelen MFG's i.o. hun klinische competenties binnen relevante settings van de fysiotherapie in de geriatrie. SOMT bouwt aan een netwerk van Masters Fysiotherapie in de Geriatrie als stagebegeleiders (Competentieerlijndocenten) die op hun beurt voor SOMT een klankbord gaan vormen voor het verder afstemmen van het onderwijs-programma van de Master Fysiotherapie in de Geriatrie op het werkveld. Tevens is het beroepenveld via de stagebegeleiders vertegenwoordigd in de Opleidingscommissie van SOMT.

De ontwikkeling van vaardigheden betreffende wetenschappelijk onderzoek wordt op verschillende manieren in het onderwijsprogramma gestimuleerd en gewaarborgd. Het programma is opgebouwd volgens 7 leerlijnen, waaronder de leerlijn 'Evidence-Based Practice' (EBP) en het Onderzoeksassistentenschap binnen de Wetenschappelijke leerlijn. Binnen de leerlijn EBP wordt de MFG i.o. intensief getraind in het maken van Critically Appraised Topics (CATs). De CAT vormt een middel om actuele wetenschappelijke ontwikkelingen in het vakgebied te identificeren, op waarde te schatten en te vertalen naar belang voor de klinische praktijk. Zo'n CAT wordt gepresenteerd aan de onderwijsgroep en de MFG i.o. beschrijft de resultaten in een schriftelijk product.

Bij de ontwikkeling van deze vaardigheden is toegang tot wetenschappelijke artikelen van belang. Alle MFG's i.o. hebben toegang tot de universiteitsbibliotheek van de Vrije Universiteit Brussel.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld, zowel op basis van de bestudeerde documenten als tijdens het bezoek, dat de nieuwe opleiding MFG stevig verankerd is in het beroepenveld en het vakgebied. De professionele oriëntatie van de MFG komt sterk tot uiting in de focus van de opleiding op de klinische praktijk; om kennis en vaardigheden geïntegreerd toe te passen wordt steeds vanuit de praktijk gestart. Vervolgens worden bevindingen uitgewerkt aan de hand van kennis en vaardigheden, waarna weer aan de praktijk gerefereerd wordt. Dit uitgangspunt en terzelfdertijd oogmerk, de klinische praktijk, kan als voorwaardescheppend aspect worden beschouwd in het doorlopen van deze opleiding.

Het panel is wel van oordeel dat de opleiding er niet vanuit mag gaan dat academische vorming impliceert dat de student in staat is om in de praktijksetting innovaties te implementeren.

Het panel is ervan overtuigd dat de nieuwe opleiding MFG, fysiotherapeuten met een professioneel bachelor-diploma tot een hoger niveau van kennis, vaardigheden, attitudes en competenties brengt in dit specifieke domein. De opleiding ontwikkelt de vragende attitude van de student zodat de MFG in staat is in de eigen beroepspraktijk oplossingsstrategieën te vinden op basis van wetenschappelijk onderzoek. De studenten ontwikkelen een attitude van levenslang leren door voortdurend kennis en vaardigheden te toetsen en aan te passen aan de heersende wetenschappelijke inzichten en opvattingen. Het panel wijst erop dat de koppeling tussen wetenschap en de beroepspraktijk blijvend dient te worden bewaakt, zodat de afgestudeerde in de eigen beroepspraktijk de vruchten kan plukken van de verworven competenties.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De inhoudelijke uitgangspunten van SOMT (biopsychosociale visie op gezondheid en ziekte; wetenschappelijke onderbouwing van klinische besluitvorming staat centraal; elke onderwijsmodule vertrekt vanuit een gegeven klinische casus) zijn bij het vormgeven van het onderwijsprogramma sturend geweest voor de keuze van de onderwijsvormen die het leren en zelfstandig problemen oplossen van de MFG i.o. faciliteren. De problematiek van patiënten staat centraal in het curriculum. Taken en opdrachten die de MFG i.o. uitvoert zijn steeds gekoppeld aan een specifieke casuïstiek of een situatie binnen de preventieve ouderenzorg, de geriatrie of het ouderenbeleid. Klinische vragen, verklaring van klinische fenomenen en verantwoording van klinische beslissingen maar ook voorgrond- en achtergrondkennis worden systematisch gekoppeld aan casuïstiek en/of specifieke beroepsmatige of maatschappelijke situaties. Na afloop van de contactdagen integreert de MFG i.o. de kennis en vaardigheden door die te implementeren in zijn dagelijks handelen.

Het onderwijsprogramma is modulair opgebouwd: vijf modules per jaar wat resulteert in een 3-jarig-opleidingstraject van vijftien te doorlopen modules (zie Bijlage 4). Elke inhoudelijke leerlijn (Veroudering, Locomotorisch, Multimorbiditeit, Psychogeriatric, Beleid) komt elk studiejaar in één module terug. Evidence-Based Practice (met Statistiek) en de Competentie-leerlijn (met Beroepsoriëntatie, Beroepsinnovatie en

Onderzoeksassistenten) lopen als een rode draad door elke inhoudelijke leerlijn en module heen. Met deze leerlijnen en modules wordt beoogd de inhoud te bieden die noodzakelijk is voor het behalen van de geformuleerde eindkwalificaties per competentiegebied (zie Bijlage 5).

Samenhang van de programmaonderdelen wordt bereikt door de wijze waarop het onderwijs wordt aangeboden. In de modules van het eerste studiejaar worden eerst de biologische verouderingsprocessen behandeld en vervolgens worden de '*Geriatric Giants*' Sarcopenie, Frailty en Dementie geïntroduceerd en uitgewerkt. Simultaan wordt per inhoudelijke thematiek aan de EBP-vaardigheden gewerkt in de vorm van het CAT-gerelateerde onderwijs. De MFG i.o. werkt een CAT uit, vertrekkend vanuit een casus uit zijn eigen praktijk binnen de inhoudelijke context van de betreffende module (Sarcopenie, Frailty, Dementie). Zodoende vinden de EBP-vaardigheden die worden aangeleerd steeds in de geriatrische context plaats, gestuurd vanuit casuïstiek uit de eigen praktijk. In de laatste module van het eerste studiejaar wordt de maatschappelijke en beleidsmatige context gesitueerd en besproken, gerelateerd aan de cliënt-/patiëntprofielen die in de vorige modules aan bod kwamen. In het tweede en derde studiejaar komen binnen elke leerlijn steeds complexere patiëntprofielen en situaties aan bod. Een dergelijke aanpak ligt in lijn met het uitgangspunt om de geriatrische patiënt te benaderen vanuit het drieluik biologische veroudering, co-morbiditeit en geriatrische syndromen.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de leerdoelen in de modules aan bod komen. Aangezien de eindkwalificaties passen binnen de nationale eisen en de internationale kaders ten aanzien van de MFG – zie standaard 1 – kan met het studieprogramma in zijn geheel de doelstellingen worden bereikt.

Ook docenten en studenten gaven in de gesprekken aan dat de doelstellingen daadwerkelijk bereikt (kunnen) worden met dit programma. De studenten waren positief over de vertaling van het curriculum naar de praktijk en over de aangeleerde wetenschappelijke attitude om literatuur te identificeren, te verwerken en op kwaliteit te toetsen. De eerste lichting studenten is voor het wetenschappelijk onderzoek naar de VUB te Brussel gegaan en de studenten met wie het panel heeft gesproken waren tevreden over de manier waarop ze hadden kunnen participeren in het daar lopende onderzoek. Met deze opzet van de opleiding verwacht het panel overigens niet dat de studenten na het afronden van de studie zelfstandig een onderzoek kunnen opzetten.

Het panel heeft tijdens de site visit nog gevraagd om een overzicht van het onderwijs in vaardigheden en dit tijdens het bezoek nog gekregen. Het panel is van oordeel dat het aantal contacturen beperkt is, en de druk op studenten daardoor groot. Maar studenten, zo bleek in het gesprek met hen, konden er goed mee overweg.

Het panel wil tenslotte nog opmerken dat niet alle zeven rollen uit het gehanteerde CanMEDS model evenveel aandacht krijgen. De competentie van de hulpverlener/behandelaar is sterk, maar de competentie van bijvoorbeeld consultant/voorlichter komt minder goed uit de verf. Er dient sprake te zijn van een evenwichtige balans tussen de verschillende competenties, tenzij de opleiding bewust kiest voor meer specialisatie in enkele specifieke rollen. De huidige opzet van de "snuffelstage" wordt niet door alle studenten als even nuttig ervaren, gezien de wisselende achtergrond en ervaring van de studenten. Dit biedt de mogelijkheid om enige individuele variatie in het programma aan te

brengen. De keuze zou hierbij aan de student kunnen worden overgelaten, deze kiest dan bijvoorbeeld voor de beroepsrol waarin hij het minst ervaren is.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Voor het didactisch concept gelden de volgende uitgangspunten. De MFG i.o. dient zelf kennis op te bouwen aan de hand van ervaringen uit de praktijk en door middel van reflectie. Dit cyclisch proces leidt tot nieuwe ervaringen (of feedback van anderen) en bijstelling van de eigen context. Oriënteren, ervaren, trainen en reflecteren zijn de kernleeractiviteiten.

Leeractiviteiten zijn erop gericht dat de MFG i.o. vragen uit de praktijk leert stellen en zich bewust wordt van zijn klinische onzekerheid. Het plaatst de student in een onderzoekende rol waarbij een "vragende" attitude wordt ontwikkeld, waarmee een consistent beeld van de praktijkcontext wordt gevormd en de MFG i.o. bewust wordt gemaakt van de moreel-ethische verplichting om zorg toe te passen die effectief, efficiënt en veilig is.

De werkvormen dienen het 'samenwerkend' leren te faciliteren.

De MFG i.o. neemt gaande het leerproces steeds meer eigen verantwoordelijkheid voor hoe wordt geleerd. Een concreet voorbeeld waarbinnen deze methode sterk naar voren komt is de leerlijn Evidence Based Practice EBP (met Statistiek). Hierin wordt het aantal ondersteunende colleges per module, maar ook per studiejaar, gradueel afgebouwd conform het te verwachten groeiproces van de MFG i.o.

Tijdens het leerproces wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van reële, voor de student herkenbare praktijksituaties. Zo wordt MFG's i.o. gevraagd om casuïstiek uit de eigen praktijk voor te bereiden in het kader van specifieke onderwijswerkgroepen.

De MFG i.o. is in toenemende mate verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces. Sturing van het leerproces moet door de MFG i.o. zelf plaatsvinden. De docent speelt hierin een coachende rol.

De opleiding kent de volgende werkvormen: het hoorcollege (HOC), de onderwijswerkgroep (OWG), het practicum en het responsiecollege.

Overwegingen

Het panel heeft tijdens verschillende gespreksronden gesproken over de vormgeving van het programma. Het panel heeft met instemming kennis genomen van de positieve reacties die het op dit punt heeft ontvangen van studenten, docenten en programma-ontwikkelaars. Het didactisch concept is naar mening van het panel passend voor dit programma, waarbij alle studenten zonder keuzevakken dezelfde eindkwalificaties kunnen bereiken.

De integratie van kennis, vaardigheden en competenties in het programma en de focus op reflectie (de 'bevragende attitude') in de professionele praktijk zijn naar mening van het panel sterke troeven van de opleiding.

Het panel heeft ook waardering voor de mogelijkheden die de samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel (VUB) biedt: studenten kunnen gebruik maken van wetenschappelijk, studiemateriaal via online toegang tot de universiteitsbibliotheek. Het consulteren van

domeinspecifieke tijdschriftartikelen is belangrijk bij het leren toepassen van 'evidence-based practice'. Bovendien kunnen de studenten participeren in het onderzoek dat aan de VUB wordt verricht.

Het panel heeft geïnformeerd naar de mogelijkheden om voldoende stageplaatsen te vinden. Voor zeven studenten is het gemakkelijker om die te vinden dan voor de 30 studenten die het eerste jaar thans telt.

De opleiding ziet hier echter geen probleem. Het aantal afgestudeerden zal zich geleidelijk uitbreiden en van die afgestudeerden gaat de opleiding gebruik maken. Het panel adviseert toch ook het netwerk buiten de "eigen kweek" verder te ontwikkelen teneinde het kritisch vermogen en verrijking met andere visies en meningen te stimuleren.

Het panel heeft tevoren om nadere informatie gevraagd over het aantal contacturen omdat het van mening was dat er met 2/3 deel zelfstudie wel een zware wissel op de studenten wordt getrokken. SOMT heeft een gecorrigeerde contacturentabel toegestuurd. Het aantal contactdagen bedraagt in elk studiejaar 21. Deze zijn verdeeld over 10 maanden, steeds in een tweedaags cluster met een frequentie van ongeveer 1x per maand, aangevuld met een toetsdag in juni ter afsluiting van het studiejaar. De keuze van de opleiding voor een beperkt aantal intensieve contactdagen waarden studenten positief. Enkele studenten gaven zelfs aan dat dit één van de belangrijkste redenen was om de MFG te volgen bij de SOMT en niet bij een andere instelling. Het panel maakt zich na deze positieve geluiden van de studenten hier minder zorgen over; het realiseert zich ook dat de student de opgedane, op onderzoek gestoelde kennis kan integreren in de beroepspraktijk.

Het panel adviseert desalniettemin wel om in via studieduurmetingen, enquêtes en focusgroepen blijvend aandacht te schenken aan de vraag of studenten voldoende hebben aan het aantal contacturen dat thans wordt aangeboden. Niet enkel voor loutere demonstraties en kennismaking, maar voor voldoende inoefenmogelijkheden. Ook adviseert het panel om op systematische wijze de studietijdmetingen te koppelen aan (door de student verwachte) studieresultaten.

Zoals reeds bij standaard 3 genoemd, geeft het panel de opleiding in overweging om enige individuele flexibiliteit in het programma op te nemen om zo beter aan te sluiten bij de *individuele* leerbehoefte van de student. Tenslotte merkt het panel op dat de vormgeving van het programma uitgaat van een als fysiotherapeut werkende student, terwijl dit geen harde toelatingsvereiste is. Hier wordt bij de volgende standaard nader op teruggekomen. Bovengenoemde adviezen zijn, behoudens de suggestie om de toelatingsvereisten te herzien, echter adviezen om de kwaliteit verder te verbeteren. De vormgeving van het programma biedt, zolang de student maar structureel patiëntencontact heeft, de studenten zonder meer de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Voor alle masteropleidingen van de SOMT geldt als toelatingsvoorwaarde een door de Nederlandse overheid erkend bachelor diploma fysiotherapie of een diploma geneeskunde.

Werkzaam zijn in de praktijk is geen expliciete toegangseis, maar wordt wel als wenselijk beschouwd.

Overwegingen

Het panel acht een bachelordiploma fysiotherapie als toelatingsvoorwaarde voor de instroom van studenten een zinvolle eis. Een erkend diploma geneeskunde als toelatingseis daarentegen is in feite niet reëel. Het panel is van oordeel dat deze toelatingsvoorwaarde het beste kan worden geschrapt en in het laatste gesprek van de site visit gaf het bestuur aan het hiermee eens te zijn. Er zijn tot nu toe ook geen instromers met een dergelijk diploma.

Volgens de studenten en de docenten kan een student MFG de eindkwalificaties niet bereiken wanneer hij/zij naast de leeractiviteiten niet op de een of andere manier aan het werk is in een voor een MFG geschikte omgeving. Toch wordt van de instromende studenten niet geëist dat ze werkzaam zijn in de praktijk. Nu gaat het nog slechts om enkele studenten, die geen werk op dit terrein hebben, en meestal wordt voor deze gevallen wel een oplossing gevonden, zo luidde de reactie van het management toen het panel om nadere informatie hierover vroeg. Bovendien waardeert het management dat studenten zonder baan, zich met deze opleiding beter toerusten voor de arbeidsmarkt.

Het panel adviseert de opleiding echter met nadruk om bij de toelating ook de voorwaarde te stellen dat de student op structurele wijze patiëntencontact heeft. Dit hoeft niet per se een reguliere betrekking te zijn. Maar zonder dit contact dreigt het gevaar dat de student in een fuik loopt omdat hij/zij de patiëntgebonden vaardigheden niet (voldoende) kan oefenen en aldus niet kan slagen in het bereiken van de eindtermen. Een oplossing zou kunnen zijn dat de opleiding aan studenten zonder eigen bedoeld patiëntencontact, een "gegarandeerde" vorm van patiëntencontact in gezamenlijk overleg met de student en het werkveld creëert.

Het panel is van oordeel dat de opleiding, indien zij patiëntencontact niet als voorwaarde stelt, aan studenten die geen patiëntencontact hebben, de opleiding zou dienen te ontraden.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.5 Standaard 6

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

SOMT probeert op verschillende manieren te bereiken dat studenten hun studie in drie jaar kunnen afronden, hetgeen onder andere met de volgende uitgangspunten wordt nagestreefd: kleine onderwijsgroepen van maximum 14 studenten, de student wordt begeleid in zijn leerproces, het uitgangspunt "klinische praktijk" is voortdurend herkenbaar, actief gebruik van het digitale leerplatform als forum voor informatie, communicatie en studievoortgang (formatieve en summatieve toetsen), de onderwijsdagen op vrijdag en zaterdag en daarmee de mogelijkheid om werk en opleiding te combineren. De studeerbaarheid wordt per module geëvalueerd en is, zo nodig, een punt van bespreking binnen de Opleidingscommissie.

Studenten met een functiebeperking kunnen op grond van een daartoe strekkend schriftelijk verzoek in aanmerking komen voor faciliteiten in de tentamens/examens. Deze

aanpassingen worden zoveel mogelijk op hun individuele functiebeperking afgestemd, maar mogen geen invloed hebben op de kwaliteit van de toetsing of de moeilijkheidsgraad van het tentamen/examen wijzigen. Het verzoek dient vergezeld te zijn van een recente verklaring van een arts. Indien mogelijk geeft deze verklaring een inschatting van de mate waarin de studievoortgang m.b.t. het afleggen van tentamens en examens wordt belemmerd. Dergelijke verzoeken worden voorgelegd aan de Examencommissie.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding haar uitgangspunten realiseert om het programma studeerbaar te maken en te houden. De studenten met wie het panel heeft gesproken, die uit alle drie de jaren afkomstig waren, bevestigden de studeerbaarheid. Voor studenten met een functiebeperking bestaat formeel de mogelijkheid om op hen toegesneden faciliteiten te verkrijgen. Het garanderen van een goede communicatie om snel op gewenste noden en bijstellingen te kunnen inspelen is hierbij zeker een essentieel punt.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.6 Standaard 7

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding MFG wordt aangeboden als een driejarige deeltijdse opleiding met een omvang van 90 EC, met een studiebelasting in de drie jaren van respectievelijk 31, 29 en 30 EC. Het aantal EC's contacttijd is elk studiejaar gelijk aan 5. Het aantal EC's zelfstudie verschilt enigszins per studiejaar.

Overwegingen

De opleiding voldoet aan de wettelijke eisen.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 8

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

Ten aanzien van de docenten richt SOMT zich op vier pijlers: (1) deskundigheid op het specifieke domein, (2) relatie met het werkveld, (3) continuïteit en (4) flexibiliteit. Als opleidingsniveau voor docenten van de Master Fysiotherapie in de Geriatrie wordt minimaal de graad van Master of Science in een relevant domein gehanteerd, om zodoende een wetenschappelijke en actuele relatie met het werkveld te garanderen. Tevens wordt van alle (gast)docenten gevraagd dat zij actuele werkervaring bezitten binnen de (fysiotherapeutische) ouderenzorg.

Om de continuïteit van onderwijsontwikkeling, onderwijsvoorbereiding en onderwijs-uitvoering te waarborgen is het uitgangspunt dat tenminste de helft van de onderwijsuren wordt verzorgd door docenten die bij SOMT in dienst zijn. Om de binding met het werkveld mogelijk te maken en docenten in te kunnen zetten op hun specifieke kennis en vaardigheden, hebben alle docenten een parttime dienstverband. Daarnaast werkt SOMT met een flexibele schil; docenten die vanuit hun eigen praktijk of op basis van een flexibele arbeidsovereenkomst worden ingezet. Tot deze flexibele schil behoren ook de gastdocenten, die vanwege hun expertise op een bepaald onderwerp voor één of enkele onderwijsdagen per jaar worden ingezet. Door op deze manier te werken waarborgt SOMT dat steeds de experts van dat moment op een specifiek onderwerp kunnen worden ingezet. Daarnaast maakt deze opbouw het mogelijk om de omvang van het docententeam mee te laten ademen met de studentenaantallen.

Er is veel direct contact tussen het hoofd van de opleiding en de docenten. Problemen en suggesties voor verbetering kunnen daardoor meestal snel worden opgepakt. Tenminste een keer per jaar worden er formele evaluatiegesprekken gevoerd; door het Hoofd Onderwijs met de Opleidingshoofden en door het Hoofd Opleiding met de docenten. In dit gesprek wordt het functioneren van de medewerker besproken, zowel vanuit het gezichtspunt van de leidinggevende als dat van de medewerker zelf. Daarnaast komt ook de tevredenheid met SOMT als werkgever aan de orde. De basis voor het gesprek vormen het functie- en competentieprofiel en de individuele afspraken die met de medewerker zijn gemaakt over zijn takenpakket en doelstellingen.

Nieuwe docenten komen in veel gevallen binnen via het ruime netwerk van de huidige medewerkers of via open sollicitaties. Voor vaste docenten wordt ook geworven via een brede openstelling van een vacature. Dit om te voorkomen dat alleen uit eigen kring wordt geworven.

Docenten en stafmedewerkers bezoeken regelmatig nationale en internationale congressen met als doel de "state of the art" te volgen. Bevindingen van congresbezoek worden ingebracht in het overleg van de Divisie Onderwijs en in docententeamverband. Binnen aanstellingen van docenten is ruimte gereserveerd (max. 3 dagen per studiejaar) voor het volgen van interne trajecten voor deskundigheidsbevordering. Intern trajecten bevatten grofweg drie aandachtsvelden: (1) didactische scholing; (2) training in vakspecifieke vaardigheden en (3) scholing in Evidence-Based Practice.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat SOMT adequaat opgeleid personeel heeft aan kunnen trekken. Er zijn procedures voor evaluatie van docenten. De opleiding heeft werk gemaakt van het aanbieden van mogelijkheden tot bijscholing, zowel in huis als daarbuiten.

De opleiding voldoet nu al vrijwel aan de eis die aan hbo-masteropleidingen gesteld gaat worden: alle docenten hebben minimaal een mastertitel behaald. Bovendien kent de opleiding een aanzienlijk aantal gepromoveerde docenten.

Het panel vroeg zich af of er voldoende loopbaan perspectief voor docenten wordt geboden in vergelijking met de mogelijkheden die grotere instellingen kunnen bieden. Daarop is vanuit de opleiding naar voren gebracht dat zij graag ambitieuze en excellerende docenten wil aanstellen. En dat lukt door de docenten veel vrijheid te geven, ze een hoger salaris aan te bieden dan op een bekostigde instelling, en door het "SOMT-wij-gevoel". Als dat aan de orde is, stimuleert men docenten tot het werken aan een proefschrift.

Op dit ogenblik is het personeelsbeleid voldoende ontwikkeld. Naast het "beleid op papier" heeft het panel ook het resultaat van dit beleid kunnen toetsen aan de hand van de kwalificaties van de ingezette docenten. Zoals onder standaard 9 zal worden beschreven

beschikt de opleiding over een hoog opgeleid en goed gekwalificeerd team. Het panel heeft dus geconstateerd dat het personeelsbeleid effectief is.

Het panel adviseert wel zoveel als mogelijk beleidsmatige aspecten te concretiseren en te specificeren in plaats van generieke terminologie als “veel” of “minimaal” te gebruiken. De traditie van een personeelsbeleidsplan over enkele jaren lijkt niet gangbaar te zijn, maar het panel acht het zinvol dit te overwegen, met het oog op stabiliteit en continuïteit.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3.2 Standaard 9

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Docenten hebben een academische opleiding en actuele ervaring in het werkveld; vaardigheidsdocenten hebben actuele ervaring in het werkveld, met name in het domein waarin ze onderwijs verzorgen (tenminste 2 dagen per week). Via interne scholing is er aandacht voor didactische en onderwijskundige vaardigheden van docenten. Gastdocenten worden uitgenodigd op basis van aantoonbare specifieke kennis, ervaring of visie (experts). De (gast)docenten zijn minimaal Master of Science in een relevant domein. Het merendeel van deze docenten heeft daarnaast ruime (actuele) onderwijservaring op een HBO-opleiding of universiteit. Ook stelt de opleiding hooggekwalificeerde experts aan op het gebied van toetsen, zodat het niveau daarvan gewaarborgd is.

Studenten brachten naar voren dat gastdocenten vaak niet op de hoogte zijn van de bij studenten reeds aanwezige kennis en in hun inleiding te veel aandacht schenken aan dingen die zij al weten. Zij zouden graag zien dat deze gastdocenten beter worden voorbereid op hun optreden, om zo onnodige overlap te voorkomen.

Overwegingen

Het panel spreekt grote waardering uit voor de kwaliteit en de kwalificaties van het personeel dat is aangesteld in de opleiding. Het docententeam is in staat om de opleiding gestalte te geven op wetenschappelijk, specialistisch en onderwijskundig vlak. Een aantal staffleden is gepromoveerd; vrijwel allen hebben minstens de mastertitel.

Vaardigheidsdocenten hebben actuele ervaring in het werkveld.

Het panel heeft vastgesteld dat de docenten in de enquêtes goede beoordelingen krijgen en heeft ook met waardering kennis genomen van de cv's van de docenten. Op basis van de cv's van de docenten is het panel van mening dat het personeel zonder meer gekwalificeerd is. Als enige kanttekening met betrekking tot de inzet van docenten heeft het panel geconstateerd dat in een aantal gevallen gastdocenten tevoren beter zouden moeten worden ingelicht over de reeds aanwezige kennis van hun doelgroep.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3.3 Standaard 10

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Aangezien SOMT naast een vaste formatie werkt met een "flexibele schil" van freelance-docenten en gastdocenten, heeft SOMT de student-docent ratio niet uitgedrukt conform de definitie van de NVAO. De freelance- en gastdocenten hebben geen contract voor een specifiek aantal werkuren. Het panel heeft zijn oordeel dan ook moeten baseren op afgeleide indicatoren, zoals de student-docent ratio tijdens het contactonderwijs. De student-docent ratio tijdens het contactonderwijs is 14:1. Tijdens de contactdagen wordt gewerkt in onderwijsgroepen van maximaal 14 studenten. Het informatiedossier omvat een overzicht van de huidige docenten- en gastdocenten en hun specifieke kwalificaties. De opleiding beschikt (studiejaar 2013-2014) over zes stafleden voor een totaal van 2,0 FTE. Aanvullend worden externe docenten ingeschakeld.

Overwegingen

Het programma loopt sinds 2011 en wordt op dit ogenblik in de drie studiejaar aangeboden. Het huidige personeelsbestand komt overeen met de vooropgestelde student-docent ratio en is toereikend voor de realisatie van het programma. Het panel wil hierbij nog de kanttekening plaatsen dat de aangeleverde student-docentratio berekening, een berekening is, gebaseerd op de groepsgrootte, niet op het aantal fte dat beschikbaar is voor de studenten. Dat laatste zou grotere transparantie bieden in functie van de volledige opleiding. Dit laat onverlet dat er sprake is van kleinschalig onderwijs, waarbij de inzet van docenten wordt afgestemd op de didactische visie van SOMT, namelijk een groepsgrootte van 12 tot 14 studenten. Als het aantal studenten in een groep een kritische grens overschrijdt, wordt de groep in tweeën gesplitst. SOMT beschikt over een voldoende grote pool van docenten in de flexibele schil om deze toezegging gestand te doen.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 11

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

SOMT beschikt over drie gebouwen die specifiek zijn ingericht voor de masteropleidingen. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek een rondleiding gekregen in de gebouwen van SOMT en bij die gelegenheid de lokalen voor hoorcolleges, werkgroepen en onderwijsgroepen bezocht, evenals de kantine, de computerzaal, en de praktijkzalen. SOMT heeft geen eigen bibliotheek; studenten kunnen de nodige informatie online bekijken via het elektronische platform SOMTel en de universiteitsbibliotheek van de VUB. SOMTel is de digitale leeromgeving van SOMT. Een groot deel van het onderwijs wordt hierdoor ondersteund. Via SOMTel worden opdrachten verspreid en ingeleverd, kunnen studenten werk uitwisselen en van commentaar voorzien en kunnen docenten feedback geven.

Overwegingen

Het panel is onder de indruk van de goede voorzieningen: de onderwijsruimten zien er goed uit, SOMT heeft de beschikking over voldoende praktijkzalen. Het SOMT moet er wel over waken dat, gezien de aantrekkingskracht van de opleiding(en), de studenten in daartoe geschikte ruimten blijvend onderwijs moet kunnen worden verstrekt en dat praktijkzalen

geen collegezalen worden. Kleinschaligheid is een duidelijk sterk punt van de opleiding en dit dient behouden te worden.
SOMTel is een goed opgezet platform.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.4.2 Standaard 12

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

In eerste instantie nemen de kerndocenten van de opleiding de begeleiding van studenten op zich, ook wanneer vragen en verzoeken verband houden met studieadvies en/of persoonlijke (familiale) aspecten die potentieel tot studieovertraging zouden kunnen leiden. Vanwege de kleinschaligheid en persoonlijke interacties tussen MFG's i.o. en docenten zijn deze docenten bij uitstek in staat om snel te signaleren en snel in te spelen op (dreigende) zaken. Indien de situatie daar om vraagt, treden zij in contact met het Opleidingshoofd en kunnen zaken worden doorverwezen naar de Studieadviseur van SOMT.

De Studieadviseur van SOMT houdt zich bezig met het geven van voorlichting, informatie, raad en hulp aan studenten. Het gaat dan onder andere om informatie over vakken, planning en advies bij oriëntatie op een vervolgopleiding (zoals een Master of Science-opleiding). De Studieadviseur biedt hulp als door bijzondere persoonlijke omstandigheden (dreigende) studieovertraging ontstaat, en bewaakt ook de studievoortgang. Als er reden voor is, roept de Studieadviseur studenten op voor een gesprek.

Binnen SOMT is een Vertrouwenspersoon aangesteld voor zowel studenten als voor medewerkers van SOMT. Studenten kunnen bij de Vertrouwenspersoon terecht wanneer ze advies willen over het omgaan met ongewenste omgangsvormen, zoals seksuele intimidatie, pesten en discriminatie.

SOMTel speelt een belangrijke rol als online platform voor informatie en communicatie tijdens de periodes tussen de contactweken.

Overwegingen

De opleiding heeft de nodige voorzieningen getroffen op het gebied van studiebegeleiding en informatievoorziening. De studenten brachten naar voren dat de opleiding in het begin wel enkele aanloopproblemen heeft gekend. De communicatie tussen staf en studenten was toen niet in alle gevallen optimaal. Het ging met name om het niet mogen inzien van tentamens en de periode tussen afleggen van het tentamen en het bekend maken van de uitslag. De studenten hebben gemeld dat deze probleempunten inmiddels grotendeels opgelost zijn, maar dat tijdige en volledige communicatie nog wel een blijvend punt van aandacht is.

Studenten hebben aangegeven tijdens het locatiebezoek dat zij tevreden zijn met de begeleiding door de Studieadviseur en de docenten. SOMTel voldoet.
Het panel constateert dat communicatie met de studenten een blijvend punt van aandacht moet zijn en heeft voldoende vertrouwen in de opleiding dat zij hieraan blijft werken.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 13

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Binnen SOMT is in 2012 een verbetertraject gestart met als doel op termijn een instellingsaccreditatie aan te vragen. Het tot dan toe functionerende SOMT-brede kwaliteitssysteem is als voldoende beoordeeld tijdens visitaties ten behoeve van (her)accreditatie door de NVAO. De aanbevelingen van die visitaties vormden de aanleiding voor de opzet van een nieuw systeem. Speerpunten daarvan zijn onder andere het beschrijven van de primaire processen in een Kwaliteitshandboek en het invoeren van een kwaliteitscyclus, gestuurd vanuit het managementteam. Er is een kwaliteitsteam ingesteld dat verantwoordelijk is voor de voorstellen op dit gebied van het managementteam. Vanaf 2013 worden alle evaluaties digitaal gehouden. Iedere module wordt geëvalueerd. Het Opleidingshoofd is verantwoordelijk voor het beoordelen en bespreken van de evaluatieresultaten met het Hoofd Onderwijs en daarmee voor het eventueel in te voeren verbeterbeleid. Op jaarbasis rapporteert het Opleidingshoofd met een jaarverslag. Deze werkwijze is in 2013 ingevoerd.

Vanaf 2013 wordt ook een jaarlijkse digitale docentevaluatie ingevoerd. Hierin wordt de participatie en tevredenheid van het docententeam gemeten. Ook vanaf 2013 wordt gestart met een SOMT-brede alumni-enquête met als doel systematisch resultaten van afgestudeerden over de door hen gevolgde opleiding te verzamelen. Deze enquête zal in 2015 van toepassing zijn op de eerste MFG-alumni uit 2014.

Voor jaarverslag, uitkomsten van docentevaluatie, uitslagen van de enquête onder alumni en rapportage naar Managementteam, is het Hoofd onderwijs verantwoordelijk.

Per oktober 2013 is er een nieuwe kwaliteitsfunctionaris aangesteld. Deze is gestart met een eerste inventarisatie van de huidige stand van zaken betreffende de kwaliteitscyclus. Toen het panel de opleiding bezocht was de inventarisatie nog niet beschikbaar.

Overwegingen

Het panel heeft geconstateerd dat de kwaliteitszorg weliswaar voldoet aan de eisen die hieraan worden gesteld uit oogpunt van "basiskwaliteit", maar dat nog de nodige doorontwikkeling noodzakelijk is om te komen tot een robuust en voldragen systeem van kwaliteitszorg.

Het kwaliteitshandboek is nog niet beschikbaar. Er zijn wel duidelijke plannen voor de aanpak van de kwaliteitszorg; die plannen zien er goed uit. Het panel is van mening dat de kleinschaligheid voor deze opleiding de grote kracht is in het kader van de kwaliteitszorg; de lijnen zijn kort. Het panel beschouwt SOMT als een lerende organisatie en heeft er voldoende vertrouwen in dat de aanpak die in gang is gezet voortvarend wordt voortgezet. Zonder actuele uitstroomcohorten, zijn uiteraard nog geen stabiele cijfers over doorstroomefficiëntie, uitstroomkarakteristieken en alumniwerking beschikbaar, maar deze zouden zeker in een kwaliteitsdraaiboek voor de toekomst moeten worden meegenomen.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.5.2 Standaard 14

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De Opleidingscommissie (OLC) binnen SOMT bestaat uit vertegenwoordigers van alle masteropleidingen. Per opleiding zijn betrokken: per studiejaar één student, één docent en één docent van de Competentieleerlijn (stagedocent).

De voorzitter van de Opleidingscommissie is lid van het kwaliteitsteam en is niet direct betrokken bij een opleiding. De Opleidingscommissie heeft als hoofdtaak het monitoren van de kwaliteit van onderwijs en toetsing binnen de masteropleidingen. De Opleidingscommissie kan het Managementteam van SOMT gevraagd en ongevraagd adviseren inzake het onderwijs. De Opleidingscommissie vergadert ten minste tweemaal per jaar.

In de praktijk heeft elke opleiding zijn eigen opleidingscommissie. Het voorzitterschap van de MFG -opleidingscommissie rouleert onder studenten en docenten.

De Examencommissie heeft als taak het bewaken van het uitstroomniveau van de masteropleidingen en daarmee de diplomaverlening. Daarnaast kunnen docenten en studenten bij de commissie terecht met verzoeken en klachten rondom toetsen en examens. De Examencommissie informeert en adviseert de Directie en het Hoofd Onderwijs direct over o.a. procedures betreffende toetsing, examinering, diplomaverlening, vrijstellingen en EVC's, deskundigheid en deskundigheids-bevordering van docenten.

Docenten zijn via de Opleidingscommissie en de docentenvergadering betrokken bij de kwaliteit van de opleiding.

Alumni en beroepenveld zijn tot nu toe niet systematisch betrokken bij de kwaliteitszorg.

Overwegingen

Het panel heeft vernomen dat de Opleidingscommissie MFG een belangrijke rol vervult bij evaluatie van de modules. Zij bespreekt de uitkomsten per module met het hoofd van de opleiding. Deze koppelt terug naar de OLC. Deze commissie kijkt ook naar de verslagen van eerdere jaren.

Ook bij het bepalen van het curriculum is de OLC betrokken, evenals bij het opstellen en zo nodig aanpassen van het Onderwijs- en Examenreglement. Bij kleine aantallen studenten per studiejaar zijn contacten met het student-lid van de OLC relatief gemakkelijk te realiseren. Bij de huidige groep eerstejaars, een dertigtal, zijn die contacten lastiger. De jaarvertegenwoordiger is echter ook op het digitale platform "zichtbaar", en communicatie kan per e-mail plaatsvinden.

Mede dankzij de OLC zijn er nu terugkomdagen voor de stagebegeleiders georganiseerd, waardoor zij nu meer affiniteit tot de opleiding hebben. De communicatie met de studenten wordt ook verbeterd, waardoor de betrokkenheid toeneemt. Die betrokkenheid is van belang omdat ook zij verantwoordelijk zijn voor de opbouw van het curriculum. Het panel heeft vernomen dat de OLC van "klaagmuur naar adviesorgaan aan het groeien is"; het belang van de OLC neemt toe, nu de organisatie ervan formeler wordt ingericht, hetgeen bij grotere aantallen studenten noodzakelijk is.

De Examencommissie functioneert nog slechts een jaar en speelt voornamelijk een formele rol, zo is tijdens het bezoek gebleken. De verwachting is dat deze commissie een betere inbedding in de opleiding zal krijgen. De Examencommissie heeft al wel een steekproef van de werkstukken genomen, en geconstateerd dat het niveau hoger zou moeten zijn, te meer omdat MFG een fysiotherapeut wil afleveren die wetenschappelijk is ingesteld.

De Toetsingscommissie is een technische commissie. Formeel gesproken krijgt zij van de Examencommissie opdrachten, maar de Toetsingscommissie was eerder operationeel en heeft o.a. het competentieprofiel voor docenten opgesteld. Zij tracht de vragen van tentamens wel te screenen, en streeft ernaar dat op alle niveaus dezelfde manier van werken wordt

toegepast. Maar de Toetsingscommissie heeft onvoldoende greep op de toetsvragen en opdrachten van de externe docenten; zij heeft meer een overstijgende verantwoordelijkheid dan dat de commissie een rol heeft bij de ontwikkeling van individuele toetsen.

Ook de taak van de examencommissie is nog erg gericht op beleidsmatige aspecten en nog minder op het daadwerkelijk ervoor in kunnen staan dat de afstuderende student alle beoogde leerdoelen heeft bereikt. De Examencommissie zou meer betrokken moeten zijn bij de gang van zaken. De Toetsingscommissie zou waar nodig meer greep op de kwaliteit van de opgaven moeten zien te krijgen. Hier wordt ook bij standaard 15 nader op teruggekomen. Overigens bleek in het slotgesprek met het bestuur dat in feite de kwaliteit van de toetsing voldoende geborgd is. Het Hoofd onderwijs is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het toetsen en bewaakt samen met Opleidingshoofd de kwaliteit van organisatie en inhoud.

Het panel adviseert de opleiding om voort te gaan op de ingeslagen kwaliteitsweg, de betrokkenheid van de Toetsingscommissie en de Examencommissie te vergroten en daarnaast, om het werkveld via een formele commissie systematisch bij de kwaliteitszorg en de curriculumontwikkeling te betrekken.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.6 Toetsing

Standaard 15

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

SOMT heeft gekozen voor frequente toetsmomenten, breed gespreid over het 3-jarige programma. De opleiding kent een systeem van formatieve en summatieve toetsen. Formatieve toetsen zijn voorbereidings- en/of verwerkingsopdrachten, die worden ingediend via het portfolio-systeem om het leergedrag tussen de contactdagen binnen de modules zo hoog mogelijk te houden en de studenten tijdig en voortdurend van feedback op hun leerproces te voorzien. Voor de formatieve toetsen wordt geen cijfer toegekend; het zijn verplichte onderdelen die dienen te worden uitgevoerd om in aanmerking te komen voor toekenning van de ECTS.

Summatieve toetsen zijn schriftelijke en/of mondelinge opdrachten die ontstaan vanuit de leerdoelen en leeractiviteiten tijdens de contactdagen waarbij de student zelf de integratie maakt van kennis en vaardigheden en deze implementeert in de klinische praktijk.

De modules staan in het teken van het ontwikkelen van de eindkwalificaties. Aan het einde van elke module wordt met behulp van de competentietoets beoordeeld of het beoogde niveau is behaald. Elke module levert een cijfer op waarin de theorie voor 45% meeweegt, de praktijk 30% en de CAT voor 25%. Het moduleresultaat moet minimaal 55% bedragen om de toets als behaald te kwalificeren. Er zijn vier toetskansen per module, twee in hetzelfde studiejaar en twee in het volgende studiejaar. Indien drie of meer van de vijf modules in jaar 1 niet zijn behaald, dan is voortgang naar het tweede studiejaar niet mogelijk. Is na vier kansen een module niet behaald, dan volgt een gesprek met het Opleidingshoofd. Een eventuele extra kans wordt op basis van de prognose, aangevraagd bij de Examencommissie.

In het derde jaar wordt elke van de vijf leerlijnen afgesloten met een summatieve toets. De eindtoets bestaat uit een CAT naar eigen keuze, een multiple-choice examen statistiek, een klinische stage met EBP-verslag, en uit de masterthesis. De masterthesis omvat een logboek, een protocol en een onderzoeksverslag op basis van de doorlopen wetenschappelijke stage. Protocol en onderzoeksverslag zijn de vruchten van groepswork, maar de presentatie en tevens mondelinge verdediging van de masterthesis is een individuele aangelegenheid en de beoordeling is ook individueel. De andere componenten worden alle individueel uitgevoerd en beoordeeld. Het onderzoeksverslag wordt na de presentatie beoordeeld door twee docenten, niet zijnde de begeleider van het onderzoeksproject.

Voor deze toetsen zijn procedures en criteria beschreven en beoordelingsformulieren uitgewerkt. Het Hoofd onderwijs is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het toetsen en bewaakt samen met het Opleidingshoofd de kwaliteit van organisatie en inhoud. Elke module heeft een inhoudelijke coördinator die het programma opstelt en de examenvragen maakt. De opgaven worden tevoren aan het kernteam, bestaande uit 5 examenspecialisten, en de betrokken docenten voorgelegd.

Overwegingen

Het systeem van toetsing is naar behoren uitgewerkt en de combinatie van verschillende toetsvormen sluit aan bij de te bereiken eindkwalificaties. Het panel heeft uit de gesprekken begrepen dat Toetsingscommissie en Examencommissie zich nog op metaniveau met het toetsen bezighouden, zoals ook beschreven onder standaard 14. De Toetsingscommissie bewaakt het integraal toetsbeleid, maar niet de individuele tentamens. Verwacht wordt dat de Examencommissie een beter inbedding zal krijgen in de opleiding, met name waar het toetsen betreft. Het panel heeft geconstateerd dat een en ander thans nog niet soepel verloopt. Maar het heeft voldoende vertrouwen in de opleiding om te verwachten dat de commissies in de komende tijd verder in hun rol groeien. Het panel vernam met instemming dat er al een dag is gewijd aan het fenomeen toetsing. Het panel gaat ervan uit dat het Hoofd onderwijs ook het niveau van de opgaven van externe docenten bewaakt, omdat de Toetsingscommissie hier witte vlekken zag.

Het panel heeft inzage gehad in een aantal toetsen en uitgeschreven toetscriteria. Het constateert dat de toetsen aan de maat zijn. Het panel spreekt waardering uit over het systeem van beoordeling van het onderzoeksverslag door twee beoordelaars.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

Standaard 16

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De directie en de raad van toezicht van SOMT hebben per brief van 31 januari 2014 aan de NVAO de garantie afgegeven dat alle studenten die ingeschreven zijn voor de opleiding MFG, in de gelegenheid gesteld worden af te studeren.

Het informatiedossier omvat de winst- en verliesrekening 2011-2012 en de balans per 30 juni 2012 na verdeling resultaat.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat SOMT de formele garantie geeft dat in beginsel alle studenten kunnen afstuderen. SOMT beschikt bovendien over voldoende financiële middelen om de opleiding te organiseren.

Conclusie: Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit die ook in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een professionele masteropleiding. Het panel beoordeelt de opleiding tenslotte positief omdat alle zestien standaarden als voldoende worden beoordeeld.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk	V
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	V
	6. Het programma is studeerbaar	V
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma	V
3 Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid	V
	9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma	V
	10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma	V
4 Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma	V
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten	V
5 Interne kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	V
	14. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken	V
6 Toetsing	15. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	16. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie		V

V = voldoende O = onvoldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

Het panel werd bijgestaan door procescoördinator Niek Pronk, beleidsmedewerker NVAO, en een door de NVAO gecertificeerd extern secretaris: Jan Willem Meijer. Alle panelleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld en ondertekend.

Duco Duchatteau (1973) studeerde geneeskunde aan de Universiteit Leiden. Hij rondde zijn studie af met een vrij doctoraal geneeskunde met ziekenhuismanagement als specialisatie. Na zijn afstuderen vervolgde Duco zijn opleiding met een MBA aan Webster University Leiden. Sinds 2007 is hij als promovendus verbonden aan Bradford University School of Management waar hij het TiasNimbas / Bradford Doctorate of Business Administration (DBA) programme volgt. Tijdens zijn studie geneeskunde werkte Duco bij de Raad van Bestuur van het LUMC, waarna hij als consultant in dienst trad bij Plexus Medical Group (thans KPMG Plexus). Na zijn afstuderen trad hij in dienst bij LSJ Medisch Projectbureau, een adviesbureau dat zich toelegt op beleidsadvisering in de gezondheidszorg en advisering in het zorggerelateerde hoger onderwijs. In 2003 werd Duco vennoot van LSJ Medisch Projectbureau.

Naast zijn werkzaamheden voor LSJ is Duco als senior adjunct lecturer verbonden aan Webster University en als assistant dean of medical education aan Saba University School of Medicine waar hij tevens voorzitter is van de examencommissie.

Dirk Cambier (1965) is a graduated physiotherapist who obtained his PhD in Motor Rehabilitation and Physiotherapy in 1995 (Ghent University). In 1997 he was appointed a professorship in the Department of Rehabilitation Sciences and Physiotherapy in the Faculty of Medicine and Health Sciences at the Ghent University. He was elected as chairman of this department in 1999. In his function as such he was active in internal supervision and coaching of PhB students and scientific and educational co-workers. In external affairs he participated in the major changes in the past ten years in the educational and professional field of physical therapy in Belgium.

He built up educational and investigational expertise in the domains of rehabilitation and physiotherapy in patients for whom chronic care is mandatory: neurological (stroke, brain injury, spinal cord injury, Parkinson's disease,...) and the ageing (geriatric) population. He is (co)author for more than 90 international (indexed) manuscripts, promoter of several PhD's (fulfilled and in progress) and member of several societal and scientific boards and committees with respect to the given domains.

Ingrid van de Kamp - Hofman (1983). Zij volgde na de HAVO in Grave, de opleiding tot fysiotherapeut aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, alwaar zij in januari 2006 afstudeerde.

Vervolgens behaalde zij in juni 2010 het diploma Master Fysiotherapie in de Geriatrie aan de Hogeschool Utrecht.

Zij is werkzaam geweest als fysiotherapeut in een praktijk te Doorwerth en werkt thans in Maastricht. Zij is lid van de Werkgroep Beroepscompetentieprofiel Geriatriefysiotherapie van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie te Amersfoort.

Jerry Snellink studeert Management van de Publieke sector aan de Campus Den Haag, Universiteit Leiden en is lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Hij heeft de bacheloropleiding Bestuurskunde/Overheidsmanagement afgerond aan de Haagse Hogeschool. Op deze hogeschool was hij actief in de medezeggenschap en studentenvakbond.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de SOMT in Amersfoort op 11 februari 2014.

08.00 - 8.45 aankomst panel en inzage materiaal

08.45 - 09.30 Directie/management

- W. Smeets MSc (Algemeen Directeur)
- E. van Trijffel MSc (Hoofd Onderwijs)
- M. Schmitt PhD (Manager Onderzoekslijnen)
- mevrouw. P. Arnold MSc (Opleidingshoofd Master Fysiotherapie in de Geriatrie)

09.45 - 10.45 (Kern)docenten/ontwikkelaars, studieadviseur, externe docenten

- Prof. dr. I. Bautmans (Docent, Wetenschappelijk Adviseur ontwikkelaar)
- J. Demarteau MSc (Docent, ontwikkelaar)
- D. Beckwée MSc (Docent)
- Prof. dr. T. Mets (Ext. docent)
- Prof. dr. T. Kardol (Ext. docent)
- mevrouw. P. Arnold MSc (wnd. studieadviseur)

11.00 - 11.45 Studenten (1e, 2e en 3e studiejaar)

- Tessa Holthuisen, 3MFG11
- Natasja Huls, 2MFG12
- Ingrid Jansen, 2MFG12
- Anne-loes van der Valk, 1MFG13
- Inge Davids, 1MFG13

12.00 - 12.45 Examencommissie/toetscommissie

- Prof. dr. F. Sturmans (Voorzitter)
- Prof. dr. P. Helders
- Prof. dr. P. van Roy
- mevrouw. M. Koppelman, MPt
- mevrouw. H. Bertrands MSc (Voorzitter Toetscommissie)
- F. Wagener MSc, lid toetscommissie

12.45 - 13.45 Lunch (met rondleiding over de campus)

13.45 – 14.15 Opleidingscommissie

- P. Schrama MSc (Voorzitter, Kwaliteitsfunctionaris)
- J. Demarteau MSc (Docent)
- mevrouw. B. Hylkema MSc (Docent)
- mevrouw. D. van Wijk, 3MFG
- mevrouw. L. Mooy, 1MFG
- B. de Leeuw, 1MScMT
- mevrouw A. Verhoek, 2MFG

14.30 – 15.15 Werkveldvertegenwoordiging

- Prof. Tinie Kardol (directie Verpleeghuis Stichting Mariënstede in Vught)
- J. Westerik (geriatrie fysiotherapeut Enschede)
- M. Fokker (Master fysiotherapie in de geriatrie, stagebegeleider)
- H. Gitz (orthopedisch chirurg Meander ZH en AnnaTommie)

15.30 - 15.50 Programmamanagement

15.50 – 17.00 Intern beraad panel

17.00 – 17.15 Feedback door panelvoorzitter

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier Master Fysiotherapie in de Geriatrie ten behoeve van de Uitgebreide Toets Nieuwe Opleiding, SOMT juli 2013 (97 pp):

- Basisgegevens
- Inleiding
- Karakteristiek van de opleiding
- Master Fysiotherapie in de Geriatrie volgens NVAO standaarden
- Bijlagen:
 - o Domeinspecifiek referentiekader en eindkwalificaties van de opleiding
 - o Schematisch programmaoverzicht
 - o Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen
 - o Studiepunten verdeling van de modules
 - o Onderwijs- en Examenreglement
 - o Personeel (CV's)
 - o Overzicht van het in te zetten personeel
 - o Overzicht van contacten met het werkveld
 - o Organigram
 - o Voorzieningen

Schriftelijk antwoord dd. 31 januari 2014 op de vragen die het panel vooraf aan de opleiding had gesteld (8 pp).

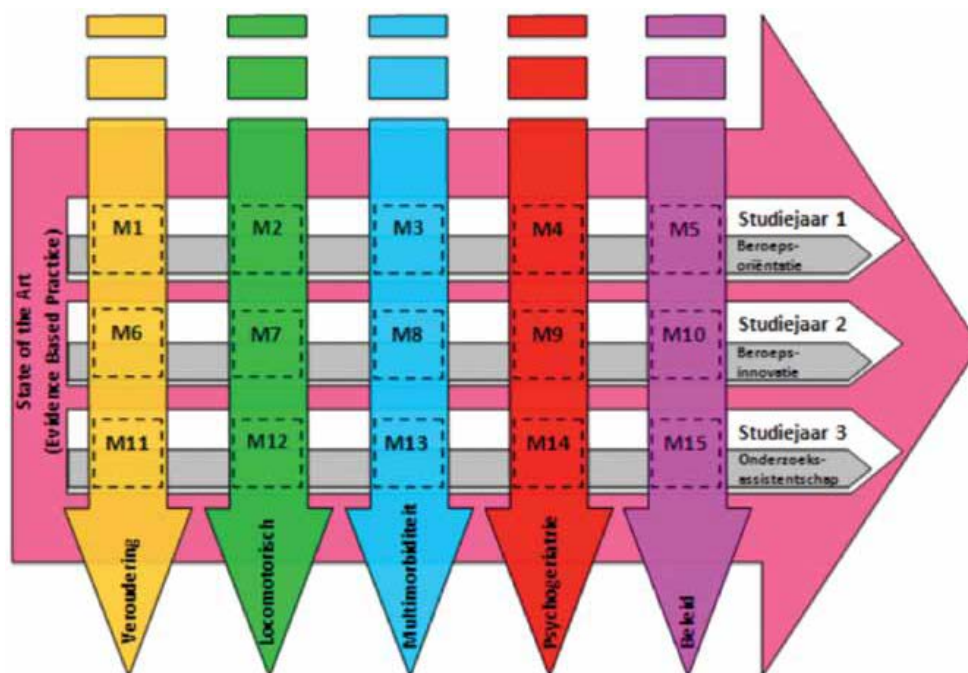
De opleiding heeft het panel toegang verleend tot de elektronische leeromgeving SOMTel.

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek:

- Studiehandleidingen 1MFG, 2MFG, 3MFG
- Toetsbeleid per Module + voorbeeld toetsen
- Afgenomen toetsen van studenten uit 1, 2 en 3MFG + beoordelingen
- Producten (Critically Appraised Topic/CAT) in Leerlijn Evidence Based Practice+ beoordelingen: CAT 1/1MFG, CAT 4/eind 1MFG, CAT 6/eind 2MFG
- Verplichte literatuur
- Overzicht studiepunten
- Overzicht proportie praktijkuren in MFG
- Kwaliteitsjaarverslag 2012-2013 MFG + andere Masters (Manuele therapie, Bekkenfysiotherapie, Sportfysiotherapie)

Bijlage 4: Concentrische opbouw leerlijnen

Concentrische opbouw van de vijf inhoudelijke leerlijnen over de drie studie jaren met de leerlijn Evidence-Based Practice (met Statistiek) en de Competentie leerlijn (met Beroepsoriëntatie, Beroepsinnovatie en Onderzoeksassistentie).

Bijlage 5: Eindkwalificaties van de opleiding

De eindkwalificaties van de Master Fysiotherapie in de Geriatrie bevinden zich op zeven verschillende competentiegebieden, afgeleid van de competenties en rollen zoals omschreven in het CanMEDS 2005 Physician Competency Framework. Tevens zijn zij geïnspireerd op verschillende (inter)nationale competentie-profielen, in het bijzonder van de volgende instellingen: de Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Geriatrie (NVFG) (BCP, 2007) en de Vrije Universiteit Brussel (BCP Master of Science in de revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie afstudeerrichting REVAKI bij ouderen, 2011). Met de keuze voor het CanMEDS Framework loopt SOMT vooruit op de herziening van het beroepscompetentieprofiel Geriatriefysiotherapeut door de NVFG die ten tijde van onderhavige accreditatieaanvraag gaande is.

1. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS HULPVERLENER/BEHANDELAAR (EXPERT)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- op basis van de hulpvraag een cliënt/patiënt te evalueren, hierover te overleggen/communiceren met de cliënt/patiënt en (indien van toepassing) met hulpverleners uit andere disciplines, en een voorstel te formuleren inzake behandelstrategie;
- de behandelstrategie om te zetten in een concreet behandelplan en dit uit te voeren en/of te superviseren;
- de resultaten/effecten van een (reeks) behandeling(en) te evalueren en hierover te rapporteren;
- binnen een multidisciplinair behandelplan de onderdelen behorend tot zijn specifieke bevoegdheid en deskundigheid uit te voeren en/of te superviseren.

2. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS EDUCATOR/COACH (COMMUNICATOR)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- een adequate relatie te onderhouden en op adequate manier te communiceren met oudere cliënten/patiënten en hun naasten;
- op basis van de hulpvraag een cliënt/patiënt te evalueren, hierover te overleggen/communiceren met de cliënt/patiënt en (indien van toepassing) met hulpverleners uit andere disciplines, en een voorstel te formuleren inzake behandelstrategie;
- advies te verstrekken aan cliënten/patiënten binnen het domein behorend tot zijn specifieke bevoegdheid en bekwaamheid als fysiotherapeut in de geriatrie;
- op basis van een gegeven vraag binnen het domein van de fysiotherapie in de geriatrie een presentatie voor collegae en/of hulpverleners uit andere disciplines te verzorgen, met als doel kennisverhoging en/of attitudeverandering van de toehoorders.

3. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE BINNEN EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM (COLLABORATOR)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- met hulpverleners uit andere disciplines samen te werken binnen een multidisciplinaire setting eigen aan de geriatrie.

4. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS DEELNEMER AAN BELEID VOOR OUDEREN EN BEHEER/BESTUUR VAN VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN (MANAGER)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- rekening houdend met zijn specifieke bevoegdheid en bekwaamheid een onderbouwde visie te formuleren ten aanzien van het beleid voor ouderen, zowel maatschappelijk als binnen de zorgverstrekking;
- een (kader)functie te bekleden binnen beleidsorganen en voorzieningen voor ouderen.

5. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS CONSULTANT, VOORLICHTER EN PREVENTIEWERKER (HEALTH ADVOCATE)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- advies te verstrekken aan cliënten/patiënten binnen het domein behorend tot zijn specifieke bevoegdheid en bekwaamheid als fysiotherapeut in de geriatrie;
- voorlichting te verschaffen aan ([sub]groepen van) cliënten/patiënten m.b.t. gezondheid, gezondheidsbevorderend gedrag, houding en beweging in het dagelijks leven;
- preventieve maatregelen voor te stellen bij cliënten/patiënten en te implementeren in verschillende settings (voorzieningen voor ouderen, ziekenhuis, zelfstandige praktijk, thuis- situatie, ...).

6. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS WETENSCHAPPER EN BEROEPSONTWIKKELAAR (SCHOLAR)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- wetenschappelijk onderzoek als (beginnend) onderzoeksassistent te verrichten binnen het domein van de fysiotherapie in de geriatrie;
- de wetenschappelijke literatuur binnen het domein van de fysiotherapie in de Geriatrie te lezen en te interpreteren;
- als deskundige binnen de fysiotherapie in de geriatrie te handelen volgens de principes van Evidence-Based Practice;
- als deskundige binnen de fysiotherapie in de geriatrie nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen en inzichten te implementeren.

7. DE MASTER FYSIOTHERAPIE IN DE GERIATRIE ALS VERANTWOORDELIJK PROFESSIONAL BINNEN DE MAATSCHAPPIJ EN HET DOMEIN VAN DE GERIATRIE (PROFESSIONAL)

De Master Fysiotherapie in de Geriatrie i.o. is in staat om:

- een verantwoorde uitoefening van het beroep van fysiotherapeut in de geriatrie te bewaken en te ondersteunen;
- betrokkenheid aan te tonen naar cliënten/patiënten, medewerkers en de maatschappij via het volgen van de deontologische principes van de fysiotherapie in de geriatrie;
- betrokkenheid aan te tonen naar cliënten/patiënten, medewerkers en de maatschappij via het onderschrijven van ethische principes bij ouderen;
- zijn handelen als specialist binnen het domein van de fysiotherapie in de geriatrie af te stemmen op de gangbare regelgeving en het wettelijke kader in overeenstemming met zijn specifieke bevoegdheden en plichten als hulpverlener.

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

BCP	Beroepscompetentieprofiel
CAT	Critically Appraised Topics
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EBP	Evidence Based Practice
EC	European credits
ECTS	European Credit Transfer System
EKK	Europees Kwalificatie Kader
EVC	Erkenning van verworven competenties
hbo	hoger beroepsonderwijs
i.o.	in opleiding
KNGF	Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie
ma	master
MFG	master Fysiotherapie in de Geriatrie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
NVFG	Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Geriatrie
OLC	Opleidingscommissie
SOMT	Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie
VUB	Vrije Universiteit Brussel
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe professionele masteropleiding Fysiotherapie in de Geriatrie van de Stichting Opleidingen Musculoskeletale Therapie (SOMT) te Amersfoort.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer 001955